

Randers Kommune
Byrådet
Laksetorvet
8900 Randers

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Randers Kommunes beslutning om ikke på eget initiativ at genoptage sager om gensidig forsørgelsespligt

04-11-2015

Kasper Fuhr Christensen har rettet henvendelse til mig vedrørende Randers Kommunes byråds beslutning af 8. juni 2015. Af beslutningen fremgår det, at kommunen alene genoptager sager om gensidig forsørgelsespligt (hvor der ikke er sendt afgørelsesbrev til samleveren) på baggrund af eventuelle klager fra borgere og således ikke af egen drift. Jeg vedlægger en kopi af Kasper Fuhr Christensens klageskema af 17. september 2015 med bilag samt en kopi af mit brev af i dag til ham.

Dok.nr. 15/04036-6/PH
Bedes oplyst ved henvendelse

+ bilag

Efter min gennemgang af Kasper Fuhr Christensens henvendelse med bilag har jeg besluttet af egen drift at indlede en undersøgelse i anledning af kommunens beslutning. Jeg henviser til § 17, stk. 1, i lov om Folketingets Ombudsmand, jf. lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013, hvorefter jeg af egen drift kan tage sager op til undersøgelse.

På den baggrund beder jeg kommunen om en udtalelse, jf. nærmere nedenfor.

1. Reglerne om gensidig forsørgelsespligt i §§ 2 a - 2 c i aktivloven (lovbekendtgørelse nr. 806 af 1. juli 2015) blev indsat ved lov nr. 894 af 4. juli 2013 om ændring af bl.a. aktivloven. Det fremgår af lovbemærkningerne til reglerne, at afgørelser om gensidig forsørgelsespligt skal meddeles begge parter. Jeg henviser til bemærkningerne til § 1, nr. 4, i lovforslag nr. 224 af 28. maj 2013.

Ankestyrelsen har i principafgørelse 37-15 udtalt, at en afgørelse om gensidig forsørgelsespligt ikke har retsvirkning, før den er meddelt begge parter.

Hvis en afgørelse om gensidig forsørgelsespligt ikke er meddelt begge parter, er der således tale om en væsentlig retlig mangel, og retsvirkningen heraf er, at afgørelsen er ugyldig. Det betyder, at afgørelsen ikke kan håndhæves, og at der – hvis betingelserne for hjælp efter aktivloven i øvrigt er opfyldte – er ret til fuld hjælp, indtil der er truffet en ny afgørelse, der er meddelt begge parter.

På baggrund af den sagsfremstilling, der ligger til grund for byrådets beslutning af 8. juni 2015 (bilag til henvendelsen fra Kasper Fuhr Christensen), forstår jeg, at kommunen har taget Ankestyrelsens opfattelse (som den efterfølgende er kommet til udtryk i principafgørelsen) til efterretning. Kommunen har således genoptaget 3 sager, hvor der ifølge Ankestyrelsen var tale om ugyldige afgørelser på grund af manglende afgørelsesbrev til samleveren, og der er i disse sager sket efterbetaling til de berørte borgere på i alt ca. 70.000 kr. Kommunen har også genoptaget 15 sager på baggrund af klager fra borgere, og i 10 af disse sager (hvor der ikke var sendt afgørelsesbrev til samleveren) er afgørelserne blevet annulleret, og der er sket efterbetaling på i alt ca. 400.000 kr.

Af sagsfremstillingen fremgår imidlertid følgende:

”Idet den beskrevne procedure, for håndtering af sagerne om gensidig forsørgelsespligt, har været af en sådan karakter, at afgørelserne generelt ville være gyldige ud fra den praksis, som Ankestyrelsen indtil videre har udmeldt, vurderes der ikke systematisk at være sket væsentlige fejl i sagsbehandlingen.”

Jeg beder kommunen om at uddybe, hvad der menes med det anførte, herunder navnlig set i lyset af min ovennævnte forståelse af, at kommunen har taget Ankestyrelsens afgørelser til efterretning.

2. Et flertal af byrådet besluttede som nævnt den 8. juni 2015, at der kun skulle ske genoptagelse af sager efter eventuelle klager fra de berørte borgere, og at kommunen således ikke af egen drift genoptog sager med manglende afgørelsesbreve.

Af sagsfremstillingen fremgår det, at sagsbehandlere – umiddelbart efter modtagelsen af den første afgørelse fra Ankestyrelsen om ugyldighed på grund af manglende afgørelsesbrev til samleveren – ”løseligt” gennemgik deres sager for at se, om der var sendt afgørelsesbreve til begge parter. På baggrund af denne gennemgang ”forventede” kommunen, at der manglede afgørelsesbreve i ca. 110 sager. De borgere, der er berørt af disse sager, havde ikke selv (efterfølgende) rettet henvendelse til kommunen.

Der er ikke i sagsfremstillingen eller byrådets beslutning taget stilling, hvorvidt kommunen måtte anses for forpligtet til på eget initiativ at genoptage sager, hvor der eventuelt var tale om ugyldige afgørelser på grund manglende meddelelse om afgørelsen til samleveren.

Hvis en myndigheds retsanvendelse eller praksis er blevet underkendt, og der dermed er truffet ugyldige afgørelser, antages myndigheden normalt at være forpligtet til at genoptage allerede afgjorte sager af egen drift, hvis dette ikke

vil volde større vanskeligheder, f.eks. fordi det er forholdsvis ukompliceret at finde frem til de relevante sager.

Hvis det er faktisk umuligt eller dog særdeles vanskeligt og overordentligt ressourcekrævende at finde frem til de relevante sager, bør myndigheden i stedet generelt informere offentligheden om borgernes mulighed for selv at rette henvendelse til myndigheden for at søge om at få deres tidligere afgjorte sager genoptaget. Dette kan f.eks. ske ved opslag på myndighedens hjemmeside.

Jeg henviser til Jon Andersen og Karsten Loiborg m.fl., Forvaltningsret (2002), s. 383 og s. 946 ff., Sten Bønsing, Almindelig Forvaltningsret (2013), side 270 f. og Niels Fenger, Forvaltningsloven med kommentarer (2013), side 279 f.

Jeg må på baggrund af det anførte i sagsfremstillingen umiddelbart forstå, at Randers Kommune har identificeret eller har mulighed for at identificere de ca. 110 sager, hvori der formodes at være truffet ugyldige afgørelser.

På den baggrund beder jeg Randers Kommune udtale sig om, hvorvidt kommunen i lyset af det ovenfor anførte må anses for forpligtet til at genoptage sagerne af egen drift, og om kommunen i givet fald vil omgøre beslutningen af 8. juni 2015. Se også punkt 4 nedenfor.

3. Af sagsfremstillingen fremgår det desuden, at en gennemgang af samtlige sager (de ca. 110 sager med formodede ugyldige afgørelser, går jeg ud fra) ville kræve et ressourceforbrug (to fuldtidsmedarbejdere i ca. to måneder) svarende til 135.000 kr., og at en genoptagelse af de ca. 110 sager ville medføre en udgift på ca. 4,4 mio. kr. brutto og 2,2 mio. kr. netto.

Jeg beder kommunen om at redegøre for, om oplysningerne om disse økonomiske udgifter blev tillagt vægt ved beslutningen af 8. juni 2015 om ikke at tage sagerne op af egen drift. I givet fald bedes kommunen forholde sig til, om dette var sagligt/lovligt.

4. Hvis Randers Kommune, jf. punkt 2 ovenfor, ikke mener sig forpligtet til at genoptage de tidligere afgjorte sager af egen drift, beder jeg kommunen om at forholde sig til, om den må anses for forpligtet til generelt at informere offentligheden om muligheden for at få sagerne genoptaget.

Jeg beder om at modtage kommunens udtalelse **senest den 30. november 2015.**

Med venlig hilsen

Jonas Bering Liisberg
Direktør

Kopi til:

Kasper Fuhr Christensen
Statsforvaltningen, Tilsynet